

Vervolg van pagina 1

VEMW-lid van het eerste uur

SIGE

"Ik ben in 1991 gestart bij Nedstaal, maar sinds de splitsing (zie kader) werkzaam bij FNsteel. Ik ben begonnen als 'Manager Nieuwbouw' om de verouderde fabrieken te verbeteren. Het begrote investeringsbedrag werd al snel naar beneden bijgesteld (als gevolg van de crisis) en mijn takenpakket uitgebreid met 'Projecten Energie en Bouwkunde'. Zo kwam ik vrijwel direct in aanraking met SIGE, het Samenwerkingsverband Industriële Grootafnemers van Energie, de voorloper van VEMW."

Fusie

"SIGE en de Vereniging Krachtwerktuigen werden tegen elkaar uitgespeeld door overheid en politiek. Dat was natuurlijk niet handig, twee verschillende meningen van energiegebruikers. Het is dan ook goed dat zij in 1998 fuseerden tot VEMW. Verschil van mening kan altijd blijven bestaan, binnenshuis. Met de fusie is de positie van de zakelijke energiegebruiker versterkt."

Energie intensief

"Nedstaal smelt schroot om tot vloeibaar staal (1600 °C) met behulp van vlambogen. Het staal wordt in blokken gegoten en vervolgens verwalst tot knuppels. FNsteel warmt koude knuppels op tot 1100 °C en verwalst de knuppels tot draad ringen. Dit hoogwaardige staal kent voornamelijk toepassingen in de automobiellindustrie. Het smelten en walsen van staal is een zeer energie-intensief proces. De totale jaarlijkse energievraag is circa 150 GWh elektriciteit en circa 20 miljoen m³ aardgas."

Stroompieken mijden

"Voor de liberalisering in 1998 hadden we te maken met de monopoliepositie van de SEP, de Samenwerkende Elektriciteits Productiebedrijven. Het klinkt raar, maar wij hebben er enorm voordeel van gehad. De elektriciteitsprijs was toen namelijk afhankelijk

John Bremmers van FNsteel

van je gebruik tijdens vier piekbelastingen van het gehele Nederlandse elektriciteitsnet. Als je wist wanneer die pieken kwamen kon je daar op anticiperen. Wij schakelden delen van de fabriek af en wachtten tot de piek voorbij was. Wij reduceerden ons verbruik tijdelijk van 50 MW naar 7 MW. Daarna schakelden we weer op. Dat was natuurlijk hartstikke spannend. Wij konden dat doen, omdat wij niet volcontinu draaiden. Keerzijde was dat als je het tijdstip van die piek niet helemaal goed had ingeschat, je een gigantische kostenpost voor dat jaar had."

Energie-efficiëntie versus kosten-efficiëntie

"In de jaren negentig was Warmte Kracht Koppeling (WKK) een terugkerend onderwerp op de agenda van VEMW. WKK was toen zeer populair, ook door overheidsmaatregelen. Veel bedrijven stapten over van het inkopen van elektriciteit naar het zelf gecombineerd met aardgas opwekken van warmte en elektriciteit. Voor ons was WKK geen optie vanwege onze relatief hoge productietemperatuur (1100 °C).

Het grote prijsverschil tussen de gasprijs en de kolenprijs maakt WKK momenteel tijdelijk minder populair. De gasgestookte energie-efficiënte WKK levert dan wel energiebesparing maar geen kostenbesparing, wat in de industrie toch het belangrijkste is."

"Duurzaamheid is nog niet gekoppeld aan betaalbaarheid"

Fabrieken draaien niet op idealen

"Die zelfde discussie zien we nu ook weer terug over energiebesparing en duurzaamheid. Natuurlijk doen wij aan energiebesparing, maar dat is puur kostengedreven. Inkoop van duurzame energie zou ik ook best willen, maar duurzaamheid is nog niet gekoppeld aan betaalbaarheid. Het zijn mooie ideële doelen die we best willen nastreven, maar fabrieken draaien niet op idealen."

Stijgende tarieven

“Een ander terugkerend agendapunt zijn de tarieven. Toen waren het de tarieven van de SEP die alsmaar stegen. Wij hadden daar geen last van. Wij konden ons verbruik immers beïnvloeden ten tijde van de stroompieken waarop je elektriciteitsprijs was gebaseerd. Maar dat gold niet voor iedereen. Het is goed dat we nu een vrije markt met concurrentie hebben. Je hebt nu keuzevrijheid, maar een kritische houding blijft belangrijk. Door onze pro-actieve houding in de vereniging kan FNsteel steeds vroegtijdig anticiperen op veranderingen. Dat is een geweldige toegevoegde waarde van VEMW.”

De enige trend is continue verandering

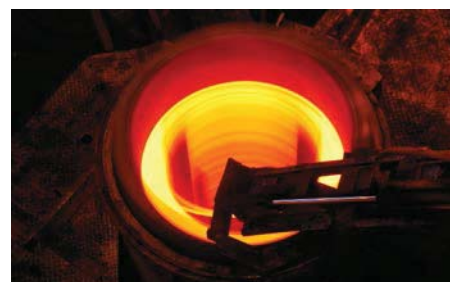
“De wereld verandert continu. Wat blijft is de wijze waarop VEMW processen laat verlopen. Ik noem dat BOB: Bewustwording, Oordeel en Besluitvorming. VEMW speelt heel goed in op veranderingen door sprekers haar leden te laten informeren. Daardoor treedt bewustwording op en kun je een oordeel vormen. Pas dan kan je weloverwogen besluiten nemen in de discussiefase met de overheid.”

Toekomst energie-intensieve industrie

“Zolang het prijsniveau van energie niet hoger is dan in de rest van de wereld zie ik wel toekomst voor de energie-intensieve industrie in Nederland. De politiek zet zich best in voor een gelijk speelveld. Ik ben er van overtuigd dat hier behoefte blijft aan energie-intensieve industrie.”

Ga zo door

“VEMW moet vooral zo door gaan. Belangenbehartiging van de zakelijke consument blijft noodzaak. Mijn boodschap aan niet-leden: word lid en wees actief in de VEMW Taakgroepen. Ook als je een wat kleinere gebruiker bent adviseer ik VEMW-lid te worden. Laat je informeren, adviseren en begeleiden door de onafhankelijke en zeer deskundige VEMW-adviseurs.”

Historie FNsteel

In 1938 wordt het bedrijf opgericht als onderdeel van de Nederlandse Kabel Fabriek (NKF) in Alblasserdam. Na overnames door Philips (1970) en Thyssen Stahl AG (1974) gaat het in 1999 een samenwerkingsverband aan met het Zweedse Fundia AB. Het bedrijf splitst nog datzelfde jaar in Fundia Nedstaal (later Ovako) en Nedstaal BV. Fundia neemt de walsen over. In 2010 verandert de naam Ovako in FNsteel. In 2014 gaat Nedstaal failliet, maar maakt een doorstart door overname van de Andus Groep. De twee fabrieken van Nedstaal en FNsteel maken nu nog gebruik van dezelfde utilities als gas- en elektriciteitsdistributie, koelwater en lucht.

fnsteel

Worstelen met flexibiliteit

Van grootschalige centrale energie-opwek naar meer decentrale opwek met grotere fluctuaties als gevolg van de weersomstandigheden. Hoe ga je daar mee om als producent, als netbeheerder en als zakelijke consument? De energietransitie kent voor alle partijen veel vraagtekens. In het vierde kwartaal van 2015 verschijnt het Energierapport van minister Kamp van Economische Zaken. Partijen maken hun inzet hiervoor kenbaar tijdens het VEMW-Seminar 'De toekomst van de elektriciteitsmarkt' van 27 maart jongstleden. Martijn Duvoort van DNV GL geeft de feiten en beschrijft het toekomstig speelveld van het systeem vanuit de huidige trend.

“Flexibiliteit heeft de toekomst”

Martijn Duvoort, Head of Section Markets & Regulations Benelux
DNV GL

Martijn Duvoort

Effecten op leveringszekerheid

“Er ontstaat steeds vaker en intenser onbalans in ons elektriciteitssysteem, mede ten gevolge van het groeiend aandeel duurzame energie. Fluctuaties nemen toe door de onvoorspelbaarheid van zon en wind. Zelfs als deze voorspelbaar zijn, zoals de zonsverduistering dit jaar, hebben fluctuaties een grote impact. Nederland heeft nu nog voldoende balanceervermogen, maar dat verandert richting 2020. Dit heeft effect op de leveringszekerheid.”

Balans in vraag en aanbod

“In hoeverre zijn we in staat om deze leveringszekerheid te garanderen op een schone, betrouwbare en betaalbare wijze? Het risico op systeemmonbalans kan beperkt worden door de inzet van snelle opwekeenheden, zoals gasgeneratoren, het uitbreiden van de fysieke verbindingen en energie-opslag. Maar afnemers kunnen hierin zeker ook een actieve rol spelen met vraaggestuurde mechanismen.”

Groeimarkt voor flexibel vermogen

“De toename in onbalans vergroot de vraag naar flexibel vermogen, wat

de prijs hiervan zal doen stijgen. Deze toename in behoefte opent mogelijkheden voor nieuwe spelers om toe te treden tot deze groeiemarkt. Tegelijkertijd moet er goed gekeken worden of het huidige marktmodel geen onnodige barrières opwerpt voor het gebruik van verschillende technologieën. Wellicht is aanpassing van de bestaande markt nodig om de beoogde verruiming te faciliteren en een interessante businesscase voor partijen mogelijk te maken. DNV GL heeft een concreet model voor een verbeterde flexibiliteitsmarkt ontworpen. Zo vinden vraag en aanbod elkaar, ook voor flexibel vermogen.”

Netbeheerder

“Energietransitie verlangt innovatief businessmodel”

André Jurjus, Directeur Netbeheer Nederland

Bijdrage marktpartijen nodig

“Er zijn signalen dat de energiesector niet goed meer werkt: producenten leggen centrales stil, klanten zetten hun leveranciers buiten spel, afnemers betalen een hoge energieprijs. De energietransitie heeft fundamentele gevolgen voor de sector. Die richt zich nu op productie en levering van energie. In de toekomst draait het om het flexibel beschikbaar stellen van voldoende capaciteit. Daarvoor is de bijdrage van marktpartijen, zoals de leden van VEMW, nodig.”

André Jurjus

Van kWh naar flexibiliteit

“Om de energievoorziening net zo robuust te houden als vandaag, is flexibiliteit (zoals opslag) nodig in het energienet. Zo zijn zon- en windenergie optimaal beschikbaar als de klant energie nodig heeft. Dit vraagt om grote investeringen. Om de kosten hiervoor beheersbaar te houden zijn er slimme, innovatie diensten van marktpartijen nodig.”

Onstuitbare trend van democratisering

“De huidige energieprijzen –belasting prikkelt tot verkeerd gedrag. Consumenten worden steeds meer prosumenten die energie leveren. Dat is prima, maar afnemers met een eigen micro-energievoorziening dragen nu niet bij aan een energiesysteem dat draait op flexibiliteit. Om die reden zijn variabele energietarieven nodig die gebruikers aanzetten vraag en aanbod van beschikbare energie optimaal op elkaar af te kunnen stemmen.”

Producent

“Leveringszekerheid als product”

Hanneke de Jong, Senior Advisor Regulatory Affairs RWE

Brandweer van het energiesysteem

“Het overschot aan productiecapaciteit loopt snel terug. Als gevolg van de veranderende marktomstandigheden maken productiecentrales te weinig marge om in operatie te blijven. Zelfs splinternieuwe centrales belanden in

de mottenballen. Als het niet waait en de zon niet schijnt willen afnemers toch verzekerd zijn van levering. Om deze zekerheid te kunnen bieden zullen conventionele centrales nog lange tijd nodig blijven.”

Hanneke de Jong

Casino business model

“In theorie zouden prijspieken, die ontstaan als gevolg van schaarste, incentives moeten bieden om te investeren in nieuwe productiecapaciteit. Maar in praktijk zullen deze prijzen pas ontstaan als de situatie al kritiek is. Daarbij leiden investeringen op basis van verwachte prijspieken tot zeer hoge risico's voor investeerders. Tenslotte zal overheidsingrijpen altijd boven de markt hangen. Extreme prijspieken leiden immers ook tot extra risico's voor verbruikers.”

Capaciteitsmarkt biedt kosten-efficiënte oplossing

“Voor het waarborgen van de leveringszekerheid tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten vormt een decentrale capaciteitsmarkt een goede oplossing. Deze capaciteitsmarkt kent een expliciete marktwaarde toe aan leveringszekerheid. Elke bron van zeker beschikbare capaciteit, dus ook decentrale capaciteit, opslag en/of demand response kan meedoen in deze markt. Het marktmechanisme waarborgt vervolgens een optimale hoeveelheid capaciteit; overcapaciteit verdwijnt, schaarste wordt voorkomen.”

Consument

“Onzekerheid voert boventoon”

Tom Schurmans, Energy Supply Chain Lead EMEA, Cargill, VEMW-lid

Leveringszekerheid cruciaal

“Voor Cargill is leveringszekerheid van elektriciteit cruciaal om continuïteit in onze productie te waarborgen. Daar ligt voor ons de absolute prioriteit. Wij zijn geen dienstverlener of producent. Wij betrekken onze elektriciteit uit

een netwerk waar wij op moeten kunnen vertrouwen tegen kostenefficiënte prijzen. Wij hebben geen behoefte aan extra complexiteit, zoals een extra markt waar certificaten voor capaciteit of leveringszekerheid gekocht moeten worden. Elektriciteitsvoorziening is een nutsvoorziening. Het valt niet uit te leggen als er wéér een marktmodel bij komt.”

Tom Schurmans

Geen afnemer – geen fabriek

“Het huidige elektriciteitssysteem en de overcapaciteit van de openbare elektriciteitssector zijn zonder enig realisme van de markt gebouwd. Als wij geen afnemers hebben voor onze producten bouwen wij toch ook geen fabriek ter plekke. De doemscenario's over problemen met leveringszekerheid als gevolg van capaciteitstekort is een mooi marketingverhaal. Als je de prijs gewoon vastlegt heb je ook leveringszekerheid.”

Stapje terug

“De elektriciteitsmarkt met haar oligopolistische trekjes is nog steeds niet transparant genoeg. Voor de ontsluiting van flexibiliteit is het van belang dat er een echte vrije markt is. Hoe meer de markt gereguleerd wordt, hoe minder aantrekkelijk het is voor zakelijke elektriciteitsgebruikers zich hierin te mengen. Als zakelijke consument zouden wij een actieve rol kunnen spelen in de meer vraaggestuurde energiesystemen, maar in de huidige setting doen wij een stapje terug.”

Warmtevisie in de praktijk: WKK in de mottenballen

Met zijn 'Warmtevisie' van april 2015 stimuleert minister Kamp van Economische Zaken het gebruik van restwarmte. De meest duurzame vorm van opwekking van die warmte gebeurt door warmtekrachtkoppeling (WKK), maar is door de ontwikkelingen op de energiemarkt momenteel onrendabel. John Sluijmers Plant Manager Utilities van chemiebedrijf Indorama Ventures Europe B.V. in de Europoort: "Wij hebben besloten onze WKK in de mottenballen te zetten."

Wat zijn de knelpunten voor Indorama ten aanzien van de invulling van de warmtevraag?

“Wij gebruiken warmte bij de productie van onze PET-flessen. Dat willen we zo duurzaam mogelijk doen. De gecombineerde opwekking van warmte en elektriciteit door middel van WKK is energietechnisch gezien het meest efficiënt. Kostentechnisch gezien is het een slechte businesscase die ik aan mijn hoofdkantoor in Thailand niet kan uitleggen. Er wordt een mooie toekomst voorgespiegeld voor WKK, maar tot die tijd gebruiken wij onze installatie niet. We kopen nu elektriciteit in en produceren stoom

via een stoomketel. Dat is super energie-inefficiënt. Je bouwt zo niet echt aan een duurzame economie.”

“Wij gooien ook hier in het uiterste puntje van Europoort veel restwarmte weg”

Hoe kan de Warmtevisie van de minister helpen deze op te lossen?

“Een overbrugging vanuit overheidswege voor het

kostenefficiënt maken van WKK zou ons helpen toch duurzaamheidsdoelstellingen te halen. Zo kan de WKK, als de omstandigheden wél gunstig zijn weer volop draaien.”

Haal nog meer uit restwarmte

“Restwarmte wordt nu onderdeel van overheidsbeleid. Het realiseren van warmtenetten is daar een voorbeeld van. Maar ik vind dat nog te beperkt. Wij gooien ook hier in het uiterste puntje van Europoort veel restwarmte weg, terwijl dat nog zeer de moeite waard is om te hergebruiken. Een regionale netbeheerder zou hier een rol in kunnen spelen waarbij de overheid de juiste randvoorwaarden creëert. De industrie kan die pijpleidingen niet bouwen. Dat is niet onze core business, maar de industrie wil er wel aan meewerken.”

Neem voor meer informatie over dit onderwerp contact op met VEMW senior beleidsadviseur Jacques van de Worp: jvdw@vemw.nl of 0348 48 43 58.

‘Evacuatie patiënten door stroomstoring!’

Leidraad

“Toch is het goed van elkaars situatie te leren en te komen tot aandachtspunten voor deze installaties. Waar moet de installatie aan voldoen? Een leidraad zou hierin welkom zijn. Dat hoeft wat mij betreft niet uitgebreid. Maar ik realiseer me dat ik vanuit een luxe situatie spreek. Ons ziekenhuis is vrij nieuw en is goed voorzien van benodigde technische backup.”

Continu bewust zijn

“Technisch is alles oplosbaar. Het continu bewust zijn van het belang van goedwerkende utilities is wellicht belangrijker. Dit besef moet tot op het hoogste niveau binnen de organisatie aanwezig zijn. Ook dat verdient aandacht bij het opstellen van een leidraad.”

Dat zijn krantenkoppen die een ziekenhuis niet wil. En tóch overkwam het het Laurentius Ziekenhuis in Roermond. Er vielen geen slachtoffers. “Dit kan elk ziekenhuis overkomen”, was de conclusie van het TNO-onderzoek naar de oorzaak. Het ‘VEMW Sektorteam Ziekenhuizen’ probeert lering te trekken uit deze casus. Marcel Barendregt, Hoofd Vastgoed en Infrastructuur van het Jeroen Bosch Ziekenhuis in Den Bosch: “Het is tijd voor actie.”

Domme pech

“Het Laurentius Ziekenhuis had gewoon domme pech. De noodstroomvoorziening was op orde, maar door een verborgen defect aan een accu sloeg deze niet aan. Discussie binnen het VEMW Sektorteam Ziekenhuizen leert dat er geen eenduidige benadering is voor noodstroomvoorzieningen van ziekenhuizen. Elk ziekenhuis is uniek.”

Deelname ‘VEMW Sektorteam Ziekenhuizen’
Voor meer informatie neem contact op met
Eric Picard: ep@vemw.nl of 0348-48 43 51.

JEROEN BOSCH **ZIEKENHUIS**

Column

Energie en lessen van de economische opleving

Ton Spoor,
voorzitter VEMW

De media besteden ruim aandacht aan de verbetering van onze economische groei. Zeer verheugend voor veel van onze leden. De daling van de olieprijs en de lagere dollarkoers leveren een belangrijke bijdrage aan deze groei. Dit is een prachtig bewijs uit de praktijk hoe belangrijk deze factoren zijn voor onze economie.

De hoogte van de energieprijs ligt natuurlijk nooit in onze macht, maar het relatieve prijsniveau, afgezet tegen dat van onze concurrerende markten, blijft een cruciale factor voor de lange termijn. In 2015 hebben we gelukkig de wind wat mee.

Met de terugkerende discussie over ons energiebeleid is het van het allergrootste belang dat we ons realiseren dat de energieprijzen een belangrijke factor zijn, en blij-

ven, voor de kracht van onze economie. Het is steeds weer een uitdaging in brede zin te kijken naar onze energievoorziening: van hernieuwbaar tot gas, olie en kolen.

Voor een gezonde en robuuste toekomst zullen we moeten blijven inzetten op: energiebesparing; de beschikbaarheid van betaalbare olie en gas; een goed werkend ETS-systeem; niet aflatende inzet om de hernieuwbare energie-opties veel goedkoper te maken. Alleen dan zullen we zien hoeveel een gezonde industrie kan bijdragen aan een sterke economie, goed ingepast in zijn omgeving.

Voorwaar een opdracht voor VEMW in de komende 100 jaar!

Bundeling van krachten met 'VEMW SectorTeam Multi-Sites'

VEMW leden die beschikken over veel kleinverbruikaansluitingen komen al sinds 2013 samen in het 'VEMW SectorTeam A123', naar analogie van artikel 1 lid 2 en 3 van de Elektriciteitswet 1998. Dergelijke aansluitingen komen onder andere voor in de telecommunicatie-, tractie- en watersector. Er zijn echter VEMW-leden die eveneens veel (kleinverbruik)aansluitingen hebben, maar niet onder deze wettelijk bepaling vallen, zoals bijvoorbeeld banken. Hun vraagstukken ten aanzien van transport- en aansluitvoorwaarden, facturatie, energiebelasting, profielen, meetfouten, kennen echter veel

overeenkomsten met die van de leden van het 'SectorTeam A123'. Het 'SectorTeam A123' is daarom ook voor deze leden opengesteld om de krachten te bundelen en gezamenlijk oplossingsrichtingen te onderzoeken. De naam van het SectorTeam is daarop gewijzigd in 'VEMW SectorTeam Multi-Sites'. Voorzitter is Marga Blom van KPN.

Voor meer informatie over het 'VEMW SectorTeam Multi-Sites' kunt u contact opnemen met VEMW-adviseur Eric Picard ep@vemw.nl of 0348 48 43 51.

Agenda

18 juni 2015
VEMW Energiedag
Algemene ledenvergadering

25 september en 2 oktober 2015
VEMW Basiscursus
Elektriciteit en Gas
VEMW, Woerden

Kijk voor meer informatie en aanmelding op de website www.vemw.nl onder 'activiteiten'.

VEMW Basiscursus

Elektriciteit en Gas

De door VEMW ontwikkelde Basiscursus Elektriciteit en Gas geeft u in korte tijd inzicht in de wereld van elektriciteit en gas. De cursus vormt de perfecte introductie in de energiewereld en richt zich op mensen die in hun werk te maken krijgen met vraagstukken op het gebied van: inkoop, aansluitingen, netten en duurzaamheid. De cursus is vanwege de breedte van de onderwerpen ook geschikt voor mensen die al langer actief zijn in de branche en hun kennis willen verbreden of een overzicht willen verkrijgen van actuele en relevante ontwikkelingen.

Gedurende 2 dagen wordt u door onze docenten, deskundige VEMW-medewerkers, geïnformeerd over diverse energiegerelateerde onderwerpen waar u in uw werk mee te maken krijgt. Deze medewerkers beschikken over diepgaande inhoudelijke kennis op het gebied van beleid, netten, markten en duurzaamheid. Cursisten die eerder hebben deelgenomen zijn zonder uitzondering zeer positief over de cursus.

Deelname aan de cursus staat open voor zowel leden als niet-leden. De cursus is relevant voor een breed scala aan energieprofessionals in zowel de private sector als de publieke sector. De cursus bestrijkt de volgende onderwerpen:

- Elektriciteit, gas en CO₂
- Beleid en toezicht
- Netwerken en aansluitingen
- Marktfunctioneren
- Inkoop
- Duurzaamheid
- Positie energiegebruiker

De tweedaagse cursus vindt plaats op **25 september** en **2 oktober 2015**. De kosten bedragen € 750,- per persoon voor leden en € 1.250,- per persoon voor niet-leden. Nadere informatie over de cursus treft u aan in de folder. Indien u meer informatie wenst te verkrijgen kunt u contact opnemen met Thessa de Ridder, tel. 0348 48 43 57 of via de mail tr@vemw.nl

VEMW

Al 100 jaar hét kenniscentrum en dé belangenbehartiger voor zakelijke energie- en watergebruikers.

VEMW

Al 100 JAAR Hét kenniscentrum en dé belangenbehartiger voor zakelijke energie- en watergebruikers.

Colofon

'VEMW Journaal' is een uitgave van de Vereniging voor Energie, Milieu en Water (VEMW). 'VEMW Journaal' wordt verspreid in een oplage van ca. 2.000 exemplaren onder VEMW-leden en relaties en verschijnt ieder kwartaal.

Reacties

Als u wilt reageren op artikelen of zelf interessant nieuws te melden heeft, kunt u zich wenden tot VEMW, Thessa de Ridder, tel 0348 48 43 57.

VEMW: Houttuinlaan 12
3447 GM Woerden
Tel 0348 48 43 50
desk@vemw.nl / www.vemw.nl
Druk: JP Offset
Opmaak: SD Communicatie, Rotterdam

Aan de totstandkoming van deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die onvolledig of onjuist is opgenomen, alsmede voor de gevolgen van activiteiten die ondernomen worden op basis van deze informatie aanvaarden wij geen aansprakelijkheid.